

BÉTSI MAGYAR KURIR.

É S

SOKFÉLE, TOLDALÉKŰL.

Nr. Indult: Pénteken, Augustus' 16-dikán, 1833. 14.

FRANTZIA ORSZÁG.

Marsall Lobau, mint a' Párisi Nemzeti Gárdának Feje, egy napi parantsolatot botsátot ki, mellyben annak (a' Nemz. Gárdának) bébizonyított dítséretes magaviseletéért köszönetet tesz: egy úttal a' Királynak hozzá intézett következő tartalmú levelét közli: „Vasárnap Jul. 28-kán 1835. Édes Marsalom! Tudja, millyen gyönyörűséget érzek a' szép, és vitéz Nemzeti sereg között, mellyben Frantzia Ország méltán kevélykedhetik, és millyen örömmre válik, Erántam, 's a' rendelmények eránt mutatott hajlandóság felől újabban meggyőzöttetni. Legyen tolmátsa Marsall Ur viszonos érzeményemnek, 's jelentse ki a' Nemzeti Gárdának, mennyire betsülöm Én Nemzetiségét, és tsudálatos maga felszentelését. Ennek kijelentésére jobb organumot nem választhatok, mint azt, ki méltó a' Nemz. Gárdának commandérozására. (Aláírás)

Lajos Filep.

Párisnak Hadi Commandánsa a' Seregnak ezt írta: „Páris Jul. 29-kén. „A' Generálhadnagynak, Frantzia Ország Pairjenek, és az első Katonai Oszály Commandánsának a' Királytól meghagyattatott, jelentené ki a' katonáknak, mennyire megelegetett legyen Ő Felsége tegnapi vizsgálatkor, szép tartásokkal, 's ügyes fegyvergyakorlásokkal. (Aláírás)

Pajol.

(Journal de Paris.) Előre sejteni lehetett, hogy a' 3 nagy nap inneplése

alkalmával, midőn a' gerjedező indulatok külömben sem maradnak természeti határookban, a' nyughatatlanok mindent el fognak követni, hogy azokat nagyobb forrásba hozzák, és az által — a' kitsapás esetében, erről, vagy amarról, tzeljokat elérjék. De a' Tisztviselőség mindent szemmel tartott, 's rendszabásait, a' legnagyobb pontossággal, és ügyességgel vitte véghez. A' zenebonáskodóknak néhány fejei elfogattak, éppen mikor titkos gyűléseikbe siettek. A' polgárokhoz, és sereghez számos felszóllítások készültek, de többnyire a' sajtó alól még melegen szedettek el. Noha a' Kormány hasonló fenyegetődzésektől meg nem ijedt, még is tzeléranynosnak tartotta, a' fegyvertárákat, és műhelyeket, erős őrizet alá vétetni: ez a' rendszabás egy igen fontos felfedezésre vezetett, — ugyan is — a' Város egyik fő Fábrikájának a' Kormány számára számos fegyvereket kelle vala szolgáltatni, 's azokat minden nap a' hadi tárba küldeni: — azonban az utolsó napokban igen elkésett a' küldéssel. Perardel Ur a' Fábrikának Agense kikérdeztetvén az elkésés' oka felől, eleinte tsak ötölt-hatolt, azután pedig egy más szorgos szállittással mentette magát, de bébizonyítani nem tudta: azért is háza, vizsgálat alá rendeltetett, a' midőn Jul. 28-kán reggel számos fegyvereken kívül, puska-pert, és újonnan öntött golyóbist is találtak nálla. Az öntéshez megkívántató

forma még azon meleg volt. Per ar del Ur elfogattatott, több más személyekkel, kik az éjjelt nálla töltötték, vagy a' motózás alatt oda érkeztek. Mind ezen, 's ehez hasonló rendszabások félelembe ejtették a' nyughatatlanokat, 's kihúzták a' magok által ásott veremből. Képzelnem sem lehet, mennyire hágott ezeknek a' szerentsétleneknek Fanatismusok: egy közülök a' többek között már el is butsúzott feleségétől, 's ezt írta néki: „Ha elveszek, nem akarom, hogy 2 hátra lévő gyermekeim a' Tyrannismus alatt éljenek, — azért vedd őket a' vízbe, mihelyt bizonyos hírt hallasz halálomról. Mások, előre, végrendeleteket készítettek.

Az Oppositionalis lapok nagyon felháborodtak a' Blois Püspöknek egy Kérületi levele miatt, mellyet ez, a' Juliusi napok inneplése végett Papjaihoz küldött volt. A' levél így van „A' Király különösen megparantsolni méltóztatott, hogy a' Juliusi napokban estelekért közönséges könyörgések tartassanak. Noha a' fohászok csak akkor válhatnak hasznokra azoknak, a' kikért tétetnek, ha kegyelem állapotjában haltak meg, és ha Szentmalasztot nyertek, 's noha minden okunk van kételkedni, hogy ez nem így esett, — mindazáltal felszólítom Tisztelendőségeket, tartssanak a' jövő Szombaton templomjokban gyász Isteni tiszteletet, mivel az Isteni könyörületesség nem rájtunk áll, és mivel továbbá azok a' kevesek, kik kegyelem állapotjában haltak meg, nem foszthatnak meg ettől a' nagy segedelemtől, de külömben is a' Keresztyéni szeretet mindenkiért parantsol imádkozni.“

Bonaparte Lajos egyik Párisi barátjának ezt írta: „A' jelen levél, épen a' Tsászár szobrának felállításakor fog az Urhoz jutni! Be fájlalom én, hogy magam is jelen nem lehetek. De hogy

hogy? éppen azok a' férjfiak, kik dicsőségét leginkább homályosítani akarták, 's jóltevő planumait tapodták, épen azok, kik véle egyenesen ellenkező úton járnak, azok kívánják most, hogy a' nagy embert tsudálni kell! Ennek a' késő elesmérésnek tzélja nem egyéb, hanem hogy egy szempillantatig elfelejtsék önn magok viseleteket, 's reménylik, hogy a' Tsászárnak képe, bizonyos Popularitást fog nékiek szerezni!“

Per ar del Ur, a' nagy Fegyver Fábrika Agensének elfogattatása ellen, Quentin Ur a' Fabrika tulajdonosa abból az okból protestált, mivel, mint bé akarta bizonyítani, a' Kormány számára kialkudott fegyver szállítás rendszeren ment véghez, és mivel a' ház vizsgálatkor, találtak ugyan 162 fegyverre, de ezek közül csak 2 volt készen, azomban, ha mind készen lett volna is, az egy, ilyen nagy fegyvertár Agensének lakásában nem szúrhat szemet.

Aug. 2-kán a' Párisi Praefectura több Lengveleknek megparantsolta, hogy Frantzia Országot azonnal hagynák el. A' kiadott Belgiumba szálló útlevelekre, a' Státiók is felváltak jegyezve, mellyeket ha nem követnének, azonnal elfogattatnak.

(Gazette de France.) Berry Herzegné következő Protestatiót nyújtott bé: „V-dik Henriknek Anyja, minden istáp nélkül, egyedül a' balorsztól üldözötve, de igazságtól követtetve, Frantzia Országba jöttem, hogy itt a' törvényes hatalomnak, rendnek, és állandóságnak helyreállítása által a' köz nyughatatlanságnak véget vessek. Az árulás, ellenségeim kezekre kerített: éppen azoktól, kikkel jót tettem, elfogattattam, és sokáig nyomorgattattam: de én mind e' mellett szüntelen protestálok azon gyermek jussának bitangolása ellen, kinek védelmére, ama-

zok, az igazságnál, betsületnél, vérségnél, és fogadott hűségnél fogva köteleztetnek. Köszönöm a' Frantziáknak erántam mutatott jó indulatjokat, — azoknak emlékezete szívemben soha sem fog elhalni. Engedelmet kérek azoktól, kik miattam, vagy fiam miatt, üldözettek, kik szívesen boldogítottak volna tanácsokkal, ha az út előttök el nem záratott volna, azoktól is botsánatot kérek, kik vagy az én, vagy Frantzia Ország nevében, a' jószágomra rendelt zártételnek, 's az erköltsi erőszakoskodásnak ellene mondottak, — bizonyossá tészem őket a' felől, hogy sem jó akaratjokról, sem a' miattam kiállott igazságtalanságról el nem fogok felejtkezni. Az a' környülállás, hogy öszinte barátaimat, előttem gyanúsokká kívánták tenni, igen megsértett, én mind azon költeményeket, kedvetlenséggel visszaútasítom. Bár akármit rendeljen az Isteni gondviselés Fijamra nézve, — minden esetre Frantzia Orzágnak boldogsága leszsz fő óhajtásom. A' Frantziák tsak törvényes Uralkodás alatt éltek igazi szabadsággal, — Nagy Henrik neve, és virtusa Örökösét illeti, a' törvényes Uralkodásnak folytatása, 's annak eszközlése, a' mi Frantzia Országot boldogítja. A' Blaye-i Fellegvárból Jun. 7-kén 1833. (Aláírás.)

Maria Carolina.

N A G Y B R I T A N N I A.

Midőn a' Felső Ház Aug. 1-jén tartott Ülésében, a' Zsidók emantzipatziójok mellett, és ellen, több Kérőlevelek terjesztettek elő, Lord Berley a' bill másodszori felolvasását szorgalmaztatta, a' mit a' Canterburyi Érsek ellenzett, 's a' billt mához, hat hónapra kívánta felolvastatni. Sajnálja úgymond, hogy kötelességénél fogva kénytelen ellene mondani a' rendszabásnak, 's valóban az ember igazságtalan-

ságot követne el, a' ki azt hinné, hogy a' Zsidók ellen viseltető gyűlölség legyen tselekedetének rúgótolla. Ő tudja, hogy a' Zsidók törvénykönyve a' legtisztább, és legszentebb kűtföböl ered, úgy szinte azt is, hogy az, eredeti szépségéből emberi hozzáadás, vagy elvevés által semmit el nem vesztett, mert épen az az alapja, a' melly az Evangyeliomé. A' mi a' Zsidóknak lelki tehetségeiket illeti, tsak annyit kell mondania, hogy noha prófétájik Isteni ihlelés által írtak, még sem merné elhatározni, szép, és felséges írásaik között, mellyik iratott a' Szent Lélek segítségével, és mellyik tsupán tsak emberi erő által? Olyan vak nem lehet, hogy által nem látná Sirach Jézus könyvében a' magas erköltsi tanítást, és az áltható ész, azomban azt még sem lehet Isteni ihlelésnek tulajdonítani. Ki tagadhatná, a' ki ezt, és Philónak, 's Jósefnek írásait olvasta, hogy olyan szépségekkel telyesek legyenek, mint a' mellyek minden idő, 's Országbeli Keresztyének erköltsi tanításaikat felyülhaladják? Nem halgathatja el Mendelsohn Mózsést, 's Német Országban annak tanítványait, ha a' Zsidóknak lelki tehetségeikről valaki kételkednék, — de azt hiszi, hogy reájok nézve a' Parlamentum legkevésbbé alkalmas hely, talentomaiknak kimutatására; a' miért tehát felszabadittatásokat ellenzi, leginkább az az oka, hogy ez Keresztyén Státus, a' Zsidók pedig a' Keresztyénség tanításaitól eltávoznak; — azt nem vetheti valaki, hogy 2 vagy 3 zsidó felekezetűnek a' Parlamentbe történendő választása által a' Státus semmi kárt sem szenved: mert tegyék egyszer tsak törvénné, hogy a' Parlament tagjaiban nem tsak nem kívántatik meg szükségesképpen a' Keresztyénség, hanem hogy ezt hamisnak, alkotóját pedig tsalárdnak nyilatkoztathatják, akkor va-

lóban az egész Alkotmány megfosztatik Keresztyéni karakterétől: az ügy még akkor sem forogna annyira veszedelemben, ha B r a m i n o k ról volna szó, a' mennyiben ezek mindenkor tisztelték a' Keresztyéneket, 's nem viseltettek erántok, és Isteni Szerzőjök eránt ellenséges indulattal, de a' Zsidók, a' Keresztyén Vallásban, megeláztatásoknak, úgy nem külömben Eldödeink, 's Prófétaik, az Országból lett számüzettetéseknek kútfejét tekintik. Ő állallátja, hogy babonasággal, és bigótsággal vádoltatik, ha kijelenti abbéli meggyőződését, melly szerint egy Nemzet tettei, az Isteni gondviselés felügyelése alatt vagynak: tetszett az Istennek a' Keresztyénséget, Anglia Országba is bévinni, — ha már most ezen Vallástól az Országot önnkényesen meg akarják fosztani, akkor az áldástól is könnyen megfosztatunk, melly számunkra készítette. Nem akar ő a' Zsidókra kemény ítéletet hozni, tsudálkozik álhatatosságokon, melly szerint hitekhez annyira ragaszkodnak, és sajnálja tévelygéseiket, reményli azonban, hogy a' hájog nem sokára leesik szemekről, hogy a' könyörülő Megváltónak karjaiba vetik magokat, mellyek számokra mindenkor ki valának tárva; ő úgy tekinti őket, mint testvéreket, kik eredetikepen egy familiából valók voltak, de ettől később elszakadtak, míg ismét egy közönséges óltárnál, szeretetben nem egyesülnek. Az ellen nints kifogása, ha a' Zsidóknak megengedik a' részvételt minden olyan tisztelethen, és előjushban, melly állapotjokat javítja, 's tekinteteket a' társaságban neveli: de noha characterek, és viseletek ellen nem tehet kifogást, még is sem helyesnek, sem tzelerányosnak nem tartja, hogy nékiek egy Keresztyén Ország törvényhozó gyülekezetében helyet engedjenek. Ez az ő kinézete, 's azért a' bill félrevetteté-

sét kívánja. A' Dublini Érsek ellenkező értelemben nyilatkoztatta magát. Itt, úgymond arról van a' szó, hogy némelly igazságtalan korlátozások törltessenek el, a' kik tehát ezt az eltörlést ellenzik, elébb mutassák meg, miért szükséges azon korlátozásoknak további megmaradása. A' bill ellen felhozott kifogások kétféle neműek: p o l i t i k a i, és V a l l á s b e l i e k. Azt mondják, a' Zsidók még mindég Eldödeiknek Országokra tartanak számot, és így nem ragaszkodhatnak ahoz a' Státushoz, mellyben laknak: ez az ellenvetés azomban nem áll, mert a' tapasztalás, más Státusokban ellenkezőt bizonyít: ha továbbá az mondatik, hogy a' Parlament, Keresztyén Egyházi intézetekre nézve is hoz törvényt, a' midön Zsidó nem szavazhat, — erre azt lehet felelni, hogy a' Catholikus még is szavaz Presbyteri Egyházi dolgokban. Az ő véleménye szerint a' Parlamentnek tsak polgári dolgok felett kellene tanátskozni, Egyházi dolgok felett pedig tsak Egyháziaknak: de a' már fenn álló A n o m a l i a mellett, még is inkább helyben hagyá a' betsületes zsidó szavazását, mint egy ellenséges Keresztyén felekezetéét. Mennél közelébb van egy felekezetnek eredeti tanítása egy máséhoz, annál nagyobb ott a' gyűlölség, annál mérgesebb az üldözés: ezt fájdalom eléggé bizonyítja a' História. Tsak azt kérdi, hogy ők magok, mint Protestánsok, szabad vallás gyakorlásra nézve, nem inkább választanák e' T ö r ö k Országot, mint p. o. S p a n y o l Országot, holott ez, tiszta Keresztyén Vallásosnak adja ki magát? Ha tehát igazságtalan pártját fogni egy népnek, melly nyilvános jóslás után, az Isten haragját magára vonta, azt kérdi, vallyon az embert, a' gyenge, és rövid látású embert illeti e' az Isteni büntetésnek végrehajtása? Krisztus Urunk azt

parantsofta, hogy egymást szeressük, nem pedig, hogy egymást üldözzük! Ha elfogadjuk amaz állítást, nem mentjük e' ki akkor a' Rómaiakat, kik Jeruzsálemet feldúlták, és minden későbbi üldözéseket, egész a' 16 dik századig? Azok, kik olyan állítást helyben hagytak, valóban nem tartották szemek előtt Jézusnak mondását, midőn Péternek megparantsoftakardját hüvelyébe dugni, és midőn a' Keresztán így imádkozott: „Uram! bortsáss meg nékiek, mert nem tudják, mit tselekesznek“ azok, önn hagymáz képzelődéseiknek, mellyek a' Jézus akaratjától annyira különböznek, mint a' nap az éjtszakától, — letsigázott rabjok. Ha a' Zsidók, a' Státusnak Vallását kitsúfolják, ám büntessék meg a' rágalmazót, azon szerint azokat is, kik a' Zsidókat kitsúfolják. Valameddig a' zsidó engedelmeskedik a' törvényeknek, számot tarthat annak óltalmára, 's az ő véleménye szerint hozására is. Egyébberránt a' jelen bill ellen kevesebb kifogás lehet, mint a' Catholicusok emancipatiójok ellen, mert imez nem ád egyenesen just a' Parlamenti helyre, mint adott vólt a' Cath. Paireknek, hanem tsak megengedi a' Keresztén Választóknak, hogy Képviseleők-ké, Zsidót is választhatnak. Westminster Marquis tsudálkozott, hogy Canterburyi Érsek, a' Zsidók eránt nyilatkozottatott magasztalások után, még is a' bill félrevetését kívánta. Ő minden kirekesztésnek ellene mond, melly a' Vallásban fundálódik, 's még azt is szeretné béhozni, hogy az Alsó Ház tagjaivá is, választathassanak Egyháziak.
(Folytatása következik.)

P O R T U G A L L I A.

Palmella Hertzeg, az Admirális hajó ormáról. Jul. 24-kén Lisbóna elfoglalása felől következő tudó-

sítást küldött Dom Pedro' belső Miniszteréhez, Candido Jose Xavier Urhoz Oportóba: „Kegyelmes Uram! Szerentsém van Excellentziádat, a' Királyné seregének, Lisbónába történt bemenetele felől tudósítani, minekutánna Terceira Hertzeg, a' Tájó balpartján tökéletes győzedelmet vett az ellenségén. Az Admirális most indit el egy gőz hajót, 's nekem tsak annyi időm van, hogy jelen soraim által tudtára adhatom Excellentziádnak, melly szerint a' Királyné diadalmas zászlója Sz. György várán lobog. Az elszélyesztett Rebellisek, Cabeça de Montachique erányában, Campo Grande felé futottak. Én mindent elkövetek, hogy megérdemeljem azt a' határtalan bizodalmat, mellyet Ő Felsége bennem helyheztetett, 's tsak arra kérem, jöjné el minél elébb, 's vegye le vállaimról ezt a' terhet, melly erömet felülhaladja. (Aláírás) Palmella Hertzeg.

Oportóból költ későbbi tudósításoknál fogva. Dom Pedro Jul. 27-dikén egy gőzhajó ormán tsak ugyan elindult Lisbóna felé. Jul. 27-ig Marsal Bourmont nem kezdett új ostromlást Oportó ellen, és mivel a' Douro déli partjára, seregek keltek által, azt hiszik, hogy a' Város ostromlása nem sokára felfüggesztetik.

B É T S.

Ő Ts. K. Felsegek Prágába vett útjokat folytatván Aug. 7-kén érkeztek Theréziavárosba (Theresienstadt) a' hol, valamint mindenütt a' legnagyobb tiszteletnek és örvendezésnek jeleivel fogadtattak. — Ugyvala elrendelve, hogy Aug. 11-dikén Ő Felsegek Lobositz nevű helyben, melly 3 fertálynyira esik Therezia városától öszvejöjjenek Ő Felségével a' Burkus Királyjal; de mivel a' Tsászár Ő Felsége, meghülés

miatt kénytelen volt ágyban maradni, Ő Felsége Gen. Adjutánsa Töplitzbe küldetett, hogy az öszvejövétel Ő Felsége meggyógyulásáig elhalasztatik. — Későbbi tudósítás szerint Aug. 10, 11-kéről Ő Felsége már fenn volt és 11-kén délután ismét a' Státus dolgaival foglalatzkodott.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Posony Aug. 13-kán. A' legközelebbi lapjainkban említett 80-dik Országos Ülésben felvétellett 3 ik Urbáriális tikkely 2-dik pontja, a' Kerületi szerkeztetés szerint ekként határozatott el, hogy a' nemzeti szorgalom felelevenítése, 's a' földeknek mind jobb, mind a' falusigazdaság alapjaival meg-egyezőbb használása végett, minden egyes jobbágnak, a' földtéri rendesítés alkalmával kinyilatkoztatott kívánóságára, a' köz legelőből öt illetendő rész, ha lehetséges egészben, vagy legalább többi földjeivel néminémű öszveköttetésben hasítottassék ki. A' 8-dikán tartott 81-dik Ülésben az Urbéri munkálatok szerkeztetése értelmében, a' kiterjedésre nézve meghatározatott, hogy ha a' gyepes és erdei legelők, a' vágások kivételével: az 1807:21 dik tikkely értelméhez keppest, a' földtérnek $\frac{1}{5}$ részit foglalják el, a' legelő feleslegesnek, a' hol pedig szűkebbek ugyan, de a' mezei gazdaságra mind az Uraság mind a' jobbágság részire elég alkalmasok, a' legelők elegendőknek tartassanak. A' földek minéműsége 6 osztályokban vétettessék fel: 1) könnyen szántható sík földekre; 2) szánthatók ugyan de dombosok; 3) erdős- és tserjések; 4) lapályos- és mótársárosok; 5) homokos- és követsesek; 6) sziklások. A' legelők kihalásakor, mennyiségéhez keppest, egy egy egész jobbágy terekre mint legtöbb (maximum) 1200 □ ölivel számítva 16, mint

legkisebb (minimum) 4 hóld határozatott. A' hol tehát a' szokás és gazdálkodás tekintetéből, vagy mivel a' jobbágyok különösen a' marhatenyészéssel foglalatzkodnak, kiterjedtebb legelők kívántatnak, és legelő felesleges van, ott a' minéműséghez keppest egy egy egész jobbágy telek után az 1-ső és 2 dik osztályból 8, a' 3-dik és 4 dik osztályból 12, az 5-dik és 6 dik osztályból 16 hóld — az olly tájékokon pedig hol a' gazdálkodás módja elevenebb, de a' földtér szűkebb lévén, a' legelő tsupán elegendő: az első esetben 4, a' másodikban 6, 's a' harmadikban 8 hóld fog kihalatni; kivéven Tzanád, Tsongrád, és Békés Vármegyéket, mellyek gazdag földjeik tekintetiből 22 hóldat kívántak adattatni. A' 9 és 10 dikén tartott 82-dik és 83 dik Ülésekben, ezen § ban némelly szerkeztetésbeli változtatások mellett, folytatólag meghatározatott: hogy a' Lelki pásztorokat, egy egész jobbágy telek után, az Oskola-mestereket és Jegyzőket külön külön, egy fél jobbágy telek után eső Legelő illeti, kivéven, ha hogy ajándékképpen többnek lennének birtokában, mint mennyi egy jobbágy telekre esik, ez esetben a' legelő kiosztása azl ajándékhoz fogván mérsékeltetni. Ott hol keves a' legelő vagy éppen semmi sints, vagy azok kihalatása végre nem hajtathatik, az eddigi szokás megtartatik, vagy Urasággal kötendő szabad egyezés engedtetik. Temes, Torontál és Krassó, ezentúl is a' banati úrbér szerinti állapotjokban maradnak. 8 Zsellérek egy egész jobbágy telek után eső legelő illet. A' 12-dikén tartott 84-dik Ülésben a' III-dik tikkely 4-dik §, a' vétetödvén fel, az szavak többségével az Országos szerkeztetés szerint fogadtatott el; mi szerint, hol az az előtti szokás úgy hozná magával, az Uradalmi erdőkben lé-

vő száraz és ledült fák — ha hogy pedig ezek nem volnának, az Uraság részire levágott fák ágai, 's letsonkázott erdők tűzi-szükségre szolgálendő törsokei, a' jobbágyoké.

Tek. M a r a m a r o s Vármegyének f. e. Jul. 25 dikén választott új Tisztikara: Alispányok B o r o n k a y Miklós, M á n n László. Főjegyző Várady Ádám; Aljegy: Takács Albert és Nánásy Lajos. Házi Főadószedő Móricz Péter; Hadi Szaplanczay János. Aladószedők: Asztalos Péter, Jura György, Horváth Pál. Főügyvédek: Tóth János és Kovásy Illyés; Alügyv. Kürthy Antal, Csiszár Mihály. Számvevő Tar Gáspár. Levéltárnok Bogdán Mózes. Fizetéses Tábla-bírák: Asztalos Pál, Jurka Pál, Selevér István és Paszákász Rajetán. Felső-járásban FőSz.biró Szaplanczay Zsigmond; Al Sz.birák: Mihályi Gábor, Onyicza Tódor. Esküdtek: Suska Alajos, Dunka János, Mán Péter. Biztos Petrovay Gergely. — Raszói-járásban Fő-Sz.biró Vlád György; Al-Sz.biró Jurka János. Esküdtek Cziple János, Reviczky János. Biztos; Godzsa Pákonyi János. — Szigeti-járásban: Fő Sz.biró Várady Antal; Al-Sz.birák: Kovási Mihály, Komáromy János. Esküdtek: Kovásy Károly, Réti Ferentz, Szalkay Mihály, Várady Sámuel. Biztos Mik Simon. — Alsó járásban Fő-Sz.biró Pogány Károly; Al-Sz.birák Márkocsány Ferentz, Darvay Péter. Esküdtek: Chernel György, Tomka Sámuel, Selevár Pál, Dobsa Menyhért. Mezei biztos Tóth Jó'sef. — Verkovinai járásban Fő Sz.biró Hatfaludy Mihály; Al-Sz.biró Darvay Bálint. Esküdtek Dánn Péter, Szilágyi György. Mezei biztos Jody György. — A' Nagylelkű Gróf 's Főispány Ő Nagysága, (Vay Ábrahám) azon kívül, hogy a' Megyében tartott mulatási ideje alatt bővőseges adakozásit éreztette több szükölködökkel, a' Megye házának bővítésé-

re is nagy summa pénzt méltóztatott ajándékozni. M. G.

S z é k e l y U d v a r h e l y r ő l Augustus 1-jén. — Ma vala szerentsénk Nemes Székely Anya Udvarhely Székünknek köz kedvességű Új Fő Király Birói Helytartóját Tinkovai Mlgs M a t s k á s i Lajos Urat Sz. Udvarhelyre Nemes Székünk Köz Udvar házához a' legjelesebb innepélyes Szertartással Sz. Keresztúrról felkésérni, és a' legszívesebb örömkilátással elfogadni — Már a' nap felderültével Székünk Tisztviselői, Nemessei, 's Lovagjai vetélkedő serénységgel siettek különböző állás pontokon öszve seregleni, 's mentől számosabb öszve csoportozásokkal az ohajtott örömnapnak derült fényét fellyebbre emelni, melly Gyülekezettnek egy része Al Király Biró Mlgs Sebesi István Úr vezérlete alatt Sz. Keresztúron a' Mlgs Helytartó Ur fényes Udvari lakházánál megjelenvén a' Szeretet ösztönéből származott Tisztelet, és legtisztább örömeizéseit kijelentvén, a' Mlgs Fő Király Birói Helytartó Urnak el indulásával díszes rendel kezdette tizenhét Szekerekből, 's számos Lovagokból álló kísérését egészen az Agyagfalvi határon ohajtva várakozott más seregig, a' hol Királyi Tárnok Mlgs Ugron Gáspár Ur Lelkes Szónokságával öszinte nemzeti keblű érzetek fejtegetésével szerentseltette a' Mlgs Helytartó Urnak a' Fiú Székből az Anya Székbe való belépését, mellyet a' Mlgs Fő Király Birói Helytartó Úr hasonló érzéssel, és jeles beszéddel fogadván, az előbb tizenhét, de már most negyvenre szaporodott Szekereknek, 's még számosabb lovagok kísérésének tovább folytatásával Bögözön fellyül lévő Bonta nevű helyen viszont várakozásba volt Sz. Udvarhely városi Polgárság 's igen feles számú lovagok serege 's nemes Székünk zászlójának elől hozatalával mind a' késérő

sereg sokasága, mind a' késérés rendszerének fényre annyira nevedett, hogy midőn Sz. Udvarhely Városába győzedelmi kapuval, zöld ágak sorai között, a' mozsarak számos durrogásaival, a' Polgárság egy részének katonai rendszerrel való lövöldözésével, és mu'sikák hangjával elfogadtatott, méltán meg valhatjuk, hogy illy öröm inepélyesszertartást mostanig Udvarhely városa nem látott; — holott is a' Mlgs Fő Király Birói Helytartó Úr a' Nemes Szék Közönséges Udvari Házának Törvény Ületi szobájában fel kísértetvén, 's ottan az ezen Fő Király Birói Helytartóságot elhatározott Felsőbb Rendelés felolvasása után a' Mlgs Helytartó Úr Elölülői Székét elfoglalván, jeles és ékes beszéddel a' Flgs Fejedelem, a' Haza és Nemzet hasznára tzelző intézetek tökéletesítések, 's a' Törvények védelme aránti közbirodalmú munkások fogyhatatlan igyekezetére felszólította a' Tiszti Kart; ajánlván a' Szószólói Karnak is maga köréhez kaptolt hitelt kötelességeinek hív tellyesítettését, és a' Városi nemes Tanátsnak is a' közjóra vezető Tárgyak elrendelésébe való szerény egyet értest, — mellyet harsogó éljen kiáltás követvén Al Király Biró Mlgs Cserey Elek, 's utánna Al Jegyző Tkts Szombathalvi Jó'sef Urak válogatott kitételű Szónoksággal fogadák el, és fejtegeték azon örömet, melly a' tellyes Anya Székre el vagy on áradva a' Mlgs Helytartó Úrnak Elölülői székébe való beülésével; — mellyet az adózó nemes Székely Rendnek a' Mlgs Helytartó Urnak Elölülősége öröm érzése aránti írásban beadott ki nyilatkoztatásainak felolvasása, 's többszörözött hangos éljen kiáltás, és egy

gazdag ebéd fejeze bé, hol a' Mlgs Fő Király Birói Helytartó Urnak kívánt szerentsés életért a' mozsarak durrogásai közt több poharak ürítettek ki, mindnyájan a' jelenlévőknek kinézései a' valódi megelegetést, 's legtisztább örömet tolmátsolván.

Selmeczbanyaról. F. e. Jul. 14-dikén hunyt el élete 91-dik évében nagy Tiszt. Tudós Simay Kristof Ájt. Iskol. rendbeli Szerzetes, házi Aligazgató, 's Szerz. Társai legöregebike (Decanus Provinciae) ki 1742 született Komáromban. 1765-től az Ájt. Iskol. Szerzetes tagja különbféle helyeken gymnasiumi osztályokat tanított: azután 1778—1792-ig nemzeti Iskolát, és rajzolás Kassán; végre felsőbb rendelések szerént 1792—1850-ig a' rajz, és építési tudományt Körmöcz-Bányán tanítá közmegelegetéssel: ennek jeléül a' közhasznú munkában öszült, arany érdem-pénz jutalmat nyere most is uralkodó kegyes Fejedelmünktől. A' honi nyelvnek szentelé főkép hivatalos foglalatosságaitól szabad óráit. Igy készültének hat vígjátékai, a) Mesterséges ravaszság Pesten. 1773. 8. b) Igazházi, egy kegyes jó atya. Budán 1790. 8. c) Gyapai Márton, feleség féltő gyáva lélek Budán 1793. 8. d) Zsugori. e) Házi orvosság. f) A' váratlan vendég. Ezen felül egy végtagokra szedetett szótár, melly a' magyar nyelvben előforduló szavakat deákul kifejezve az A, B, C-nek szokott rendi szerént előadja. 2 rész 4. Budán 1809. — Ezekhez járul egy nagy szótár kéziratban, melly N betűig magyar, deák, német nyelven tisztán leírva, a' többi betűk kidolgozva zsatskókban készen vagynak, és egy nagy lelkű Mecénást várnak. Áldás hamvaira!

Szerkesztető és Kiadó Marton Jó'sef, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykál Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)